

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

Salacgrīva 2011

Satura rādītājs

1. Esošās situācijas apraksts	3
1.1. Klimata pārmaiņu procesi, apdraudējumi un ietekmes	3
1.2. Klimata pārmaiņu adaptācijas iespējas un veidi.....	5
1.2.1. Piekraste	5
1.2.2. Ūdens resursi	9
1.2.3. Elektroenerģijas apgāde un siltumapgāde	10
1.2.4. Transports.....	11
1.2.5. Lauksaimniecība	12
1.2.6. Mežsaimniecība	12
1.2.7. Zivsaimniecība.....	15
1.2.8. Tūrisms.....	16
2. Politikas mērķis un pamatprincipi.....	17
3. Politikas rīcības virzieni, pasākumi, to īstenošanai nepieciešamais finansējums un rezultatīvie rādītāji	19
4. Politikas īstenošanas uzraudzības mehānisms.....	31

1. Esošās situācijas apraksts

1.1. Klimata pārmaiņu procesi, apdraudējumi un ietekmes

Klimata pārmaiņu procesus Latvijā vislabāk raksturo laikapstākļu¹ izmaiņas, kas izpaužas kā vidējās gaisa temperatūras pieaugums, ikgadējā nokrišņu daudzuma palielināšanās, kā arī ekstrēmu dabas parādību intensificēšanās.

Klimata pārmaiņu radītās sekas izpaužas kā apkārtējās vides apstākļu izmaiņas (Pasaules okeāna vidējās ūdens līmeņa celšanās, jūras piekrastes erozijas pastiprināšanās, mitrzemju applūšana, floras un faunas izmaiņas, ūdenstilpju hidroloģiskā režīma svārstības), un tās var būtiski ietekmēt atsevišķas valsts ekonomikas jomas – lauksaimniecību, mežsaimniecību, zivsaimniecību, ostu saimniecību, infrastruktūru, īpaši energoapgādi, tūrismu), kā arī cilvēku veselību un drošību.

Laika periodā no 19.gadsimta beigām līdz 20.gadsimta beigām Daugavgrīvas stacijā daudzgadīgais vidējais jūras līmenis ir paaugstinājies par 26 cm. Pieaugot vidējai gaisa temperatūrai, Baltijas jūrā samazinās ledstāves ilgums un ledus izplatība, kas ziemojošiem putniem palielina iespējas pārziemot, bet negatīvi ietekmē roņu populāciju.

Pasliktinoties ūdens apmaiņai, Baltijas jūras centrālās daļas piegrunts ūdens slānī novērojams ilgstošs skābekļa deficīts, kas samazina mencas populācijas lielumu. Palielinās slāpekļa un fosfora apjoms, kas nonāk Baltijas jūras sistēmā. Notiek ilgāka un stiprāka zilaļģu ziedēšana vasarā. Pieaug dienvidrietumu un rietumu vēju loma ar spēcīgām vētrām (1993., 1999., 2001., 2005., 2007.gads). Aptuveni 67% no 496 km garās krasta līnijas ir jutīgi pret noskalošanu vētru laikā. Pēdējo 70 gadu laikā Latvijas teritorija ir samazinājusies par 1000 hektāriem². Zinātnieku modeļaprēķini liecina, ka ziemā vidējais vēja ātrums virs jūras var pieaugt par 18%, proporcionāli pieaugot vētru spēkam un atkārtojamībai. Tādējādi gaidāms, ka Baltijas jūras piekrastē vētru uzplūdu radītās ūdens līmeņa izmaiņas ievērojami pārsniegs globālās jūras līmeņa celšanās ietekmi, bet vētru biežuma un spēka palielināšanās, kā arī ledus trūkums izraisīs vēl izteiktāku krasta eroziju.

Vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās rezultātā³ pagarinās veģetācijas perioda ilgums un palielinās lauksaimniecības kultūraugu ražas. Klimata pārmaiņu ietekmē samazinās bioloģiskā daudzveidība, jo pieaug invazīvo sugu migrācija un izplatība. Tomēr vistiešāk tiek ietekmētas mitrzemes, jo izmainās to hidroloģiskais režīms, pārveidojot mitrzemju bioloģiskās, bioķīmiskās un hidroloģiskās funkcijas.

¹ Meteoroloģisko parādību (nokrišņi, migla, sniegpuenis, pērkona negaiss, viesuļvirpulis) un parametru (gaisa temperatūra, gaisa spiediens un mitrums, vēja ātrums un virziens) kopums, kas raksturo atmosfēras stāvokli noteiktā laika periodā

² Kļaviņš M., Blumberga D., Bruņeniece I., Briede A., Grišule G., Andrušaitis A., Āboliņa K. Klimata mainība un globālā sasilšana, LU Akadēmiskais apgāds, 2008., 174 lpp.

³ Vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās pēdējos simtos gados Latvijā sasniedz 0,5° C, savukārt Rīgā ap 1° C

Pēdējos 50 gados Latvijā pastāv arī izteikta ikgadējā nokrišņu daudzuma palielināšanās, kā arī augstāka cikloniskā aktivitāte.

Pēdējos gados Latvijā ziemā biežāk nesasalst augsnes virsējā kārtā, bet vasarās augsnē palielinās organisko vielu mineralizācija un denitrifikācija, kā arī notiek palielināta biogēno elementu notece, bet pastiprinoties ūdens erozijai augsnē, intensificējas arī pesticīdu un herbicīdu atliekvielu izskalošanās.

Klimata pārmaiņas būtiski ietekmē virszemes un pazemes ūdeņu hidroloģisko režīmu. Pieaugot nokrišņu daudzumam, palielinās upju notece, bet temperatūras pieaugums, savukārt, ietekmē iztvaikošanas procesus, bet līdz ar to – sekmē upju noteces samazināšanos vai arī ezeru ūdens līmeņa pazemināšanos. Klimata pārmaiņas būtiski var ietekmēt arī ekstremālās dabas parādības, piemēram, plūdus, kuru cēlonis var būt gan strauja sniega segas kušana pavasarī, gan intensīvas lietavas. Tikpat nozīmīgas var būt sausuma radītās ietekmes.

Ūdenstilpēs paaugstinās gada vidējā ūdens temperatūra. Ledus iešana upēs sākas arvien agrāk, ātrāk notiek arī palu sākšanās. Latvijas rietumu daļas upēm vēlāk sākas ledus segas veidošanās un ātrāk - ledus iešana. Upēs un ezeros samazinās ledstāves ilgums. Ziemas bezsala apstākļos upēs palielinās mikroerozijas parādībām un intensificējas sedimentācijas procesi, kā rezultātā pieaug ūdenstilpju degradācija.

Latvijas upēm to minimālie caurplūdumi ir pieauguši, bet maksimālie – samazinājušies. Pastiprinās upju aizaugšanas process. Ūdenstilpēs vairāk parādās zilaļģes. Siltūdeņu zivju sugas parādās arvien tālāk uz ziemeļiem. Novērots agrāks lašveidīgo zivju nārsts. Lašu mazuliem ir tendence arvien jaunākiem migrēt uz jūru.

Klimata pārmaiņu ietekmi uz cilvēku veselību un drošību var iedalīt divos veidos:

1. Tiešā ietekme – dabas katastrofas (netipisks karstums vai aukstums, vētras, plūdi, palielināts ultravioletais starojums), kuru rezultātā cilvēki gūst ievainojumus vai zaudē dzīvības;
2. Netiešā ietekme – izmaiņas apkārtējās vides apstākļos, kas palielina visdažādāko slimību risku, ūdensapgādes sistēmas bakterioloģisko un gaisa piesārņojumu, kā arī samazina pārtikas drošību.

Kā galvenie globālie klimata pārmaiņu cēloņi tiek uzskatītas siltumnīcefekta gāzu⁴ jeb SEG emisijas.

Oglekļa dioksīds ir viena no nozīmīgākajām siltumnīcefekta gāzēm un tās emisijas Latvijā 2008.gadā⁵ veido 69,9% no visām emisijām. Metāna emisijas sastāda 16,6%, vienvērtīgā slāpekļa oksīda – 12,9%, bet pārējās gāzes – 0,8%.

Galvenais oglekļa dioksīda emisiju avots ir fosilā kurināmā sadedzināšana, kas veido 96,3% no kopējām CO₂ emisijām, tai skaitā, elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanā – 25%, apstrādes rūpniecībā un būvniecībā – 14,4%, transportā – 44% un citās nozarēs – (komercsabiedrībās un valsts pārvaldes iestādēs, mājsaimniecībās, lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zivsaimniecībā – 16,4%). Pārējie CO₂ emisiju avoti ir rūpnieciskie procesi (cementa un klinkera,

⁴ Oglekļa dioksīds (CO₂), metāns (CH₄), vienvērtīgā slāpekļa oksīds (N₂O), fluorogļūdeņradis (HFC), perfluogļūdeņradis (PFC), sēra heksafluorīds (SF₆)

⁵ Saskaņā ar www.unfccc.org datiem

kaļķu, ķieģeļu un keramikas flīžu ražošana), šķīdinātāji un citu produktu lietošana, kā arī atkritumu apsaimniekošana (sadedzināšana) – 3,7%.

Nozīmīgākie metāna emisiju avoti ir sadzīves atkritumu izgāztuves (43% no kopējām CH₄ emisijām), lauksaimnieciskā ražošana – 38,1% un enerģētikas sektors – 18,9%. Lauksaimnieciskajā ražošanā metāns veidojas no liellopu, aitu un kazu audzēšanas⁶ – 89,4% un lauksaimniecības dzīvnieku kūtsmēslu apsaimniekošanas – 10,6%. Savukārt enerģētikas sektorā lielākais CH₄ emisiju avots ir nepilnīga koksnes sadedzināšana mājāsaimniecības sektorā (38%). Metāna emisijas rodas arī cirsmās sadedzinot ciršanas atliekas, meža ugunsgrēku gadījumos, kā arī dedzinot kūlu.

Galvenais vienvērtīgā slāpekļa oksīda emisiju avots ir lauksaimniecības sektors, kas rada 86,7% no kopējām N₂O emisijām, tai skaitā emisijas no lauksaimniecībā izmantojamām zemēm sastāda 88,4%, bet kūtsmēslu apsaimniekošana – 11,6%. Mazāk nozīmīgi N₂O emisiju avoti ir transports, biomasas nepilnīga sadedzināšana mājāsaimniecībās, notekūdeņu apstrāde. Tāpat N₂O emisijas rodas cirsmās sadedzinot ciršanas atliekas, meža ugunsgrēku gadījumos, kā arī kūlas dedzināšanas rezultātā.

Kopumā enerģētikas sektors rada 71,4%, lauksaimniecības sektors – 17,5%, atkritumu saimniecība – 7,7%, rūpnieciskie procesi – 2,9%, šķīdinātāju un citu produktu lietošanas sektors – 0,4% no kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām.

Meži un augsne (pļavas) piesaista un uzkrāj atmosfēras CO₂, savukārt, cērtot kokus vai pārvēršot pļavas aramzemes, notiek potenciāla CO₂ emisija. Pašlaik galvenais CO₂ piesaistes avots ir meža platības, kas 2008.gadā akumulēja 29 322,33 gG CO₂ ekv. un salīdzinot ar 1990.gadu tā ir palielinājusies par 152,2%.

1.2. Klimata pārmaiņu adaptācijas iespējas un veidi

Adaptācija klimata pārmaiņām ir dabas un/vai cilvēku piemērošanās jaunajiem apstākļiem kā atbildes reakcija uz klimata pārmaiņu izraisītajiem efektiem, kā rezultātā tiek mazināti zaudējumi vai arī tiek gūts labums no šīm izmaiņām. No otras puses, lai samazinātu adaptācijas izmaksas un riskus, būtiski ir samazināt klimata pārmaiņu galvenos cēloņus – siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā arī palielināt oglekļa dioksīda piesaisti. Abas šīs pieejas ir uzskatāmas par savstarpēji papildinošām.

1.2.1. Piekraste

Salacgrīvas novada piekraste, kuru apskalo Baltijas jūras Rīgas līcis, stiepjas 55,5km garumā, kas sastāda aptuveni vienu astoto daļu Latvijas piekrastes. Piekrastes zonā atrodas divas pilsētas (Salacgrīva un Ainaži) un pieci ciemi (Lāņi, Vitrupe, Svētciems, Tūja un Lembuži).

Jūras krastu monitoringa (1997. – 2007.)⁷ dati liecina Salacgrīvas novada piekrastes teritorijā no Ainažiem līdz Vitrupes Kutkāju ragam dominē akumulācijas tipa krasti ar šaurām (10 – 30 m) smilšainām, daļēji apaugušām

⁶ Tas saistīts ar atgremotājdzīvniekiem raksturīgo barības vielu fermentēšanās procesu kuņģī, kā rezultātā dzīvnieku izelpa un kūtsmēsli satur metānu

⁷ Eberhards G., Lapinskis J., Baltijas jūras Latvijas krasta procesi. Atlants. Processes of the Latvian Coast of the Baltic Sea. Atlas. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds., 2008., 64 lpp.

pludmalēm, posmā no Kuivižiem līdz Ainažiem vidēji platu (30 – 50 m) pļavu pludmali (randu pļavas). Šaurā posmā pie Salacgrīvas un Vitrupes saglabājusies zema, fragmentāra priekškāpa ar daļēji izveidotu erozijas kāpli. Savukārt no Vitrupes līdz pat novada dienvidu robežai dominē stāvkrasti, kas veidojušies devona nogulumos ar kvartāra nogulumu segu vai arī kvartāra (morēnas smilšmāls) nogulumos ar šaurām grants – smilts – oļu – laukakmeņu (uz zemesragiem) pludmalēm.

Salacgrīvas novada piekraste ir pakļauta paaugstinātam erozijas riskam⁸ ziemeļrietumu, rietumu un dienvidrietumu vētru laikā, ūdenslīmenim jūrā paaugstinoties par 2 m un tam saglabājoties vairāk kā 8 stundas. 2001.gada 15.novembra vētras laikā ūdenslīmenis Salacgrīvā pārsniedza 1,95 m, pūšot dienvidrietumu vējam 20-26 m/s (ilgums 7stundas) un tad iegriezoties rietumu vējam ar ātrumu ar ātrumu 24 – 32 m/s (ilgums 14 h). Šīs vētras laikā lieli krasta erozijas posmi tika konstatēti Ķurmjragā un Kutkāju ragā. Bet 2005.gada 8. un 9.janvāra vētras laikā 16 stundu laikā rietumu un dienvidrietumu vējam sasniedzot ātrumu 23 – 32 m/s vējuzplūdus (virs 1,9 m) cieta praktiski visa novada piekraste, maksimumu sasniedzot Ķurmjragā, noārdot raga dienvidu spārnu ar kāpām līdz 18 m. Šajā vētrā ievērojamus zaudējumus cieta arī Salacgrīvas osta, kurā bija pārrauta zemes strēle starp Ziemeļu ostu un jūru, ostas akvatorijā un kanālā sanesot lielus sanešu apjomus.

Savukārt 2007.gada 15.janvāra vētra, kad rietumu un ziemeļrietumu vēju ātrums sasniedza 18 – 22 m/s, vējuzplūdus ūdens līmeni pacēla par 1,82 m, tomēr ievērojama erozija piekrastē netika novērota, lai gan Salacgrīvas ostā tika noārdīts izveidotais valnis, kas sargāja kravas laukumus zemes strēlē starp atklāto jūru un t.s. ziemas ostu, kā arī vētrā atkārtoti cieta autoceļš pie Kutkājam.

Nemot vērā paredzamo jūras erozijas procesu attīstību, teritorijas plānojumos jānosaka paaugstinātā pamatkrasta erozijas riska robeža turpmākajiem 50 gadiem un perspektīvā Rīgas jūras līča krasta kāpas aizsargjoslu. Paaugstināta krasta erozijas riska joslā neparedzēt apbūves paplašināšanu un kapitālu infrastruktūras objektu ierīkošanu.

Salacgrīvas novadā atrodas Latvijas tālākā ziemeļu osta – Salacgrīva, kuru veido divas teritorijas Salacgrīvā Salacas upes grīvā un Kuivižos⁹. Ostas kopplatība ir 74,3 ha, tai skaitā sauszeme 39,3 ha un ūdeņi – 35,0, kuriem Salacgrīvā zemes platība ir 14,4 ha, Kuivižos 24,9, bet ūdeņi – Salacgrīvā 28,6ha, Kuivižos 6,4 ha. Salacgrīvā Salacas upes labajā pusē atrodas arī jahtu osta. 1999.gadā veikti jahtu ostas gultnes padziļināšanas darbi, kā rezultātā pie jahtu piestātnes var pienākt jahtas ar iegrimi līdz 2,5 m. Ostā ir 40 m peldoša piestātne ar 25 jahtu vietām.

Salacgrīvā ostā ir izbūvētas 6 piestātnes – divas Salacas upes kreisajā krastā un četras Salacas upes labajā krastā. Piestātņu Nr.1 un Nr.4 garums un atļautā iegrimē ir pietiekoša, lai apkalpotu „jūras” klases kuģus ar iegrimi līdz –5,6 m. Piestātnes Nr.2 ir avārijas stāvoklī, tās tehniskie parametri neļauj apkalpot kuģus ar iegrimi lielāku kā –3,5 m, tāpēc tā netiek izmantota. Piestātnē Nr.3 tiek

⁸ Eberhards G., Lapinskis J., Baltijas jūras Latvijas krasta procesi. Atlants. Processes of the Latvian Coast of the Baltic Sea. Atlas. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds., 2008., 64 lpp.

⁹ Salacgrīvas ostas attīstības programma periodam līdz 2013.gadam. 1.pielikums Esošās situācijas analīze un attīstības virzieni. A/S „Brālība Krauklis”, ar SIA „Konsorts” precizējumiem un papildinājumiem 2007. – 2008., 57 lpp.

apkalpotas zivrupniecības kravas. Arī piestātnē Nr.6. tiek pārkrautas zivis un tajā bāzējas zvejas kuģi. Salacgrīvas ostā ir paredzēta jauna piestātņu un kravas apstrādes zonas veidošana Salacas kreisajā krastā.

Salacgrīvas ostas kopējās hidrotehniskās būves – Ziemeļu un Dienvidu moli Salacgrīvas un Kuivižu ostās ir nodoti Salacgrīvas ostas pārvaldes valdījumā. Dienvidu mols ir neapmierinošā tehniskā stāvoklī, kas veicina sanešu akumulāciju kuģu ceļā un ostas akvatorijā, kas savukārt ierobežo ostā ienākošo kuģu iegrimi.

Pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados darbību izbeidza Ainažu osta, kas kalpoja kā zvejas osta, kaut gan tās atjaunošana ir uzsākta no 1993.gada, ieguldot Ostu attīstības fonda līdzekļus molu atjaunošanā, ostas padziļināšana, pievedceļa uzbūvē, tomēr Ainažu ostas attīstības un investīciju piesaistes programma nav izstrādāti.

Ostu hidrotehniskajām būvēm un kuģu ceļiem ir liela nozīme piekrastes dinamiskajos procesos. Ostu moli maina garkrasta sanešu plūsmas virzienu un sedimentācijas apjomus, savukārt sanešu izņemšana, padziļinot kuģu ceļus, rada pastiprinātus erozijas draudus.

Salacgrīvas novada piekrastē atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi¹⁰. Dabas lieguma Vidzemes akmeņainā jūrmala platība ir 3371 ha un tajā konstatēti 11 Eiropas Savienības nozīmes biotopi, no kuriem 6 ir jūras piekrastei raksturīgie biotopi, tai skaitā, reti sastopamie daudzgadīgi augāji akmeņainās pludmalēs un smilšakmens atsegumi jūras krastā. Pārējie biotopus veido dažādas pļavas, sausi skujuoku meži un nedaudz arī melnalkšņu staignāji. Dabas lieguma Randu pļavas platība ir 280 ha un tas izveidots piejūras pļavu, retu augu sugu un sabiedrību aizsardzībai (vairāk nekā 40 aizsargājamo augu sugu), kā arī tas ir nozīmīga ligzdojošo bridējputnu un ūdensputnu vieta. Teritorijā atrodami Latvijā reti biotopi, kuri sastopami tikai jūras piekrastē (jūrmalas pļavas, lagūnas u.c.).

Dabas pieminekļi:

1. Pietraga Sarkanās klintis (platība 1.8 ha), kuru veido Burtnieku svītas sarkano smilšakmeņu atsegums 300 m garā posmā, līdz 6 m augstumā;
2. Ežurgu Sarkanās klintis (platība 9,8 ha), kuru veido akmeņainā pludmale ar dēdēšanas procesu un petrogrāfisku daudzveidību. Teritorijā atrodamas smago minerālu koncentrācijas joslas ar retiem minerāliem ("melnās smiltis"), Ežurgas ūdenskritums, krasta abrazijas formu dažādība;
3. Veczemju klintis (platība 13,2 ha), kuru veido Burtnieku svītas smilšakmens atsegumi 200m platumā un 4,5m augstumā. Nelielas, bagātīgi izrobotas klintis ar vairākām dziļām nišām. Klinšu dienvidu daļā ala;
4. Lielais Krauju jūrakmens – lielākais zināmais jūrakmens Latvijā, kura garums sastāda 6,2 m, platums 5,6 m, bet augstums 3,9 m, Akmens tilpums 67 m³, lielākā daļa atrodas zem ūdens;
5. Krauju akmeņu saliņa – sēklis – akmeņu krāvums;
6. Svētcieņa akmeņu saliņa – zemūdens, daļēji virsūdens vaļņveida laukakmeņu sakopojums, kas orientēts paralēli krastam – augstākās daļas garums 150 m, turpinājums abos galos sēklī. Ja ūdens līmenis ir zems, daži akmeņi ir redzami, parasti tie atrodas zem ūdens. Virsējo akmeņu diametrs

¹⁰ Latvijai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – www.daba.gov.lv

ir 1 – 1,5 m. Sala veidojusies no jūrakmeņiem, ko ledus krāvumi un pavasara vētras sastūmuši valnī.

Lai samazinātu vai novērstu antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi un aizsargātu piekrasti tiesību aktos noteiktajā kārtībā ir izveidota Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla, kuras uzdevums ir samazināt piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabāt meža aizsargfunkcijas, novērst erozijas procesu attīstību, aizsargāt piekrastes ainavas, nodrošināt piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu iedala:

- Krasta kāpu aizsargjosla, kuras platums ir 300 metri sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija, vai arī 150 metri pilsētās un ciemos;
- Ierobežotas saimnieciskās darbības josla līdz 5 kilometru platumā.

Saskaņā ar tiesību aktu prasībām krasta kāpu aizsargjoslai ir jābūt iezīmētai teritorijas plānojumā, pašlaik tā nav noteikta Ainažu ostas teritorijā¹¹.

Iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai piekrastē nepieciešams dot priekšroku esošajām apdzīvotajām vietām (pilsētās un ciemos), izmantojot esošo infrastruktūru un nepilnvērtīgi izmantotas vai pamestas apbūves teritorijas, ierobežojot neapbūvēto mežu un mežaparku teritoriju apgūšanu un neparedzot meža zemes transformāciju jaunai mājokļu un ražošanas objektu apbūvei. Sezonas apdzīvoto vietu – vasarnīcu un dārzkopju ciemu – iespējas pārveidoties par pastāvīgi apdzīvotām vietām nepieciešams izvērtēt plānošanas procesā izvērtējot katru gadījumu atsevišķi. Neatbalstīt šo pārveidošanu, ja detālplānojuma izstrādes rezultātā nav iespējams paredzēt un sekojoši nodrošināt vidi nepiesārņojošas, centralizētas infrastruktūras – siltumapgādes, ūdensvada, kanalizācijas, kā arī normatīviem atbilstoša platuma ielu tīkla attīstības iespējas un sociālās infrastruktūras attīstību.

Ņemot vērā paredzamās klimata izmaiņas, jūras ūdens līmeņa celšanos, krastu erozijas procesu attīstību un piekrastes joslas buferfunkcijas, gadījumos, ja nepieciešama pilsētu un ciemu teritoriju paplašināšana, tā jāplāno virzienā uz sauszemi. Pilsētu un ciemu teritoriju paplašināšanās/izstiepšanās gar piekrasti nav pieļaujama.

Ierobežojama izklienātas attīstības veidošanās gar piekrasti. Jaunas būvniecības, infrastruktūras objektu u.c. un atpūtas centru plānošana piekrastes joslā ārpus esošajām apdzīvotām teritorijām pieļaujama tikai tad, ja tā cieši saistīta ar esošo apbūvi un infrastruktūru vai tās funkcijas nosaka nepieciešamību atrasties piekrastē.

Salacgrīvas novadā patvaļīga būvniecība konstatēta iedzīvotājiem realizējot ēku, žogu, pirts būvniecību, dīķu rakšanu, laivu ceļa izveidi un krastu nostiprināšanu¹².

¹¹ Pārskats par problēmām un konfliktsituācijām piekrastē Rīgas plānošanas reģionā. Rīga, 2009., 53 lpp.

¹² Pārskats par problēmām un konfliktsituācijām piekrastē Rīgas plānošanas reģionā. Rīga, 2009., 53 lpp.

Piekrastes zonā novērota kāpu izbraukāšana un intensīva izbradāšana, īpaši posmos Lauteri – Svētciems, Svētciems – Vitrupe, Meleku līcis – Veczemju klintis. 2008.gadā piekrastē pašvaldības policija sastādījusi 77 administratīvā pārkāpuma protokolus – soda kvītis¹³. Piekrastes zonā vasarā ir intensīva antropogēnā noslodze – peldvietu apmeklēšana, pastaigas, sauļošanās, arī motorizēto transportlīdzekļu kustība, kā rezultātā tiek bojāta dabiskā kāpu augu sega un intensificējas kāpu izpūšanas procesi.

1.2.2. Ūdens resursi

Salacgrīvas novada teritorijai raksturīgs biezs upju tīkls, kura vidējā biežība ir 468 m/km. Lielākās upes pagasta teritorijā Salaca, Svētupē, Korģe, Norena, Vitrupe, Jaunupe. Upēm raksturīgi samērā izteikti upju garenprofili, to kritumiem sasniedzot 1,5 – 2 m/km, kas pēc parametriem atbilst foreļupju statusam. Arī Salacas upei tieši pašvaldības robežās ir vislielākais kritums visā tās tecējumā. Upju ģeogrāfiskā novietojuma rezultātā tām ir izcila nozīme Latvijas zivju resursu daudzveidības nodrošināšanā, ko nosaka Baltijas jūrā ieplūstošās migrējošām zivīm nozīmīgās upes - Salaca, Vitrupe, Svētupē un to pietekas Jaunupe, Korģe, Arupīte, kā arī virkne sīkāku upīšu un strautu, kuri ietek tieši Rīgas līcī (Mangrāvis, Unģene, Kurlīņupīte u.c.). Ūdenstecēm raksturīgs vājš līdz mērens piesārņojums.

Atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem, Salacā, Svētupē, Vitrupē un Jaunupē pavasarī var veidoties ievērojami ledus sastrēgumi, kas rada strauju ūdens līmeņa celšanos. Salacgrīvas novadā Salacas palu ūdeņu apdraudētās vietas ir Salacgrīvas osta, Vecsalacā „Lašlejas”, Svētupē – Svētciemā Dārza ielā, „Kraukļi”, Ainažu pilsētā var aplūst teritorijas Zvejnieku ielā, Raiņa ielā, Upes ielā, Krišjāņa Barona ielā, Raiņa ielā, Valdemāra ielā, „Mellupītes” baseins. Savukārt Liepupē ir apdraudētas caurtekas ar iespējamu autoceļa pārrāvumu Duntē, Liepupes ezera un Dzirnavu ezera slūžas – iespējama slūžu iesprūšana, tilts pie „Aizupēm”, caurtekas pie „Lembužiem” un „Zvejniekiem”, tilts pār „Zaķupi”, kā arī vairākas caurtekas Tūjā.

Ūdens līmeņa paaugstināšanos un tam sekojošus plūdus upēs var izraisīt arī spēcīgas ziemeļrietumu, rietumu un dienvidrietumu vētras, appludinātas jūras krastā esošās mājas un objekti. Plūdi ir saistīti ar tādu infekcijas slimību uzliesmojumu risku, kā zarnu infekcijas, hepatīts A, leptospiroze, enterovīrusu infekcijas un citas.

Pašvaldības teritorijā daudzviet veikti meliorācijas darbi, ierīkojot arī vaļējās drenāžas sistēmas, bet visvecākā tehniskā būve Salacgrīvas lauku teritorijā 4,4 km garā Jaunupe veidota XVII gadsimtā, lai novadītu pavasara palos lejtecē applūstošās Svētupes ūdeņus Salacā.

Ezeru īpatsvars ir neliels – Kliķu (platība – 7,2 ha, vidējais dziļums 3,9 m) un Primmas (platība – 16,6 ha, vidējais dziļums 4,0) Ezeru kopējā platības % ir mazāks par caurmēra (vidējiem) ezerainības rādītājiem Latvijā.

Salacgrīvas novada ūdensapgāde tiek nodrošināta ar Šventojas - Arukilas pazemes ūdeņu kompleksu un Pērnavas svītas ūdensnesošajiem slāņiem, kā arī kvartāra nogulumu infiltrācijas ūdeņiem.

¹³ Pārskats par problēmām un konfliktsituācijām piekrastē Rīgas plānošanas reģionā. Rīga, 2009., 53 lpp.

Ūdensapgādē tiek izmantoti arī Salacas/Pērnavas svītas ūdeņi, kuri veidojas smilšakmens slāņos, kuriem ir raksturīgi māla starpslāņi. No šiem ūdensnesošajiem slāņiem tiek apgādāta Salacgrīvas pilsēta. Šos ūdeņus var iegūt jebkurā pagasta teritorijas daļā 125 – 315 m dziļumā. Ar kvartāra nogulumiem saistītie pazemes ūdeņi galvenokārt tiek iegūti 0 – 5 m, retāk 5 – 10 m dziļumā. Sakarā ar paaugstinātu grunts caurlaidību pagasta teritorijā kvartāra nogulumu ūdeņiem raksturīgas krasas ūdenslīmeņu svārstības, kā arī bakteriālā un ķīmiskā piesārņojuma risks virszemes ūdeņu infiltrācijas rezultātā.

Visumā pašvaldība uzskatāma kā ar ūdens resursu rezervēm labi nodrošināta.

1.2.3. Elektroenerģijas apgāde un siltumapgāde

Salacgrīvas elektroapgāde notiek no 110 kV transformatoru apakšlīnijas, kura ir gala apakšstacija (noslēdzošā konkrētajai 110 kV līnijai). Pie pašreizējā elektroenerģijas patēriņa apakšstacijai ir 50% jaudas rezerve. 110 kV apakšstaciju ar 20 kV transformatoru apakšstacijām savieno 20 kV līnijas, kurām visām ir jaudas rezerve. Visas 20 kV apakšstacijas ir sajūgtas lokos. Lielākā daļa no 20 kV līnijām pilsētas teritorijā ierīkotas ar novecojušiem pazemes kabeļiem. 20 kV apakšstacijas ar patērētājiem savieno zemsprieguma 0,4 kV (380 V) līniju tīkls. 80% zemsprieguma tīkls pilsētas teritorijā atrodas pazemes kabeļos un ar diviem izņēmumiem ir izveidots pēc loku shēmas. Pilsētas teritorijā, rajonā starp Baznīcas ielu un Salacu nav iespējami jauni pieslēgumi, bez jaunas 20 kV transformatoru apakšstacijas izbūves.

Bez minētajiem elektrotīkliem Salacgrīvā ir izbūvēts ielu apgaismošanas tīkls, kurš tiek ekspluatēts nepilnīgi, jo tam nav reāla saimnieka.

Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatiem par gaisa aizsardzību „Nr.2–Gaiiss¹⁴ 2009.gadā Salacgrīvas novadā ir ekspluatētas šādas sadedzināšanas iekārtas:

1. Salacgrīvā:
 - a. Katlu māja Smilšu ielā 1 (uzstādīta sadedzināšanas iekārta ar nominālo jaudu 0,8 MW, kurināmais – malka (patēriņš – 243,5t)
 - b. Katlu māja Smilšu ielā 3 (uzstādīts viens Universal 6 katls ar nominālo jaudu 0,6 MW, kurināmais – malka (patēriņš – 200,15t));
 - c. Katlu māja Tirgus ielā 7 dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība „Vidzemes Nams 7” (uzstādīts viens Grandeg katls ar nominālo jaudu 1,1 MW, kurināmais – granulas (patēriņš – 180,5t));
 - d. Katlu māja Vidzemes ielā 20 a/s „Vidzemes Ceļi” filiāle Limbažu 19.ceļu pārvalde Salacgrīvas iecirknis (uzstādīts viens Universāls GM katls ar nominālo jaudu 0,6 MW, kurināmais – malka (patēriņš – 92,4t));
 - e. Katlu māja Ostas iela 1 a/s Brīvais vilnis (uzstādīts viens DKVR6,5/13 katls ar nominālo jaudu 4,99 MW, kurināmais – šķeldas (patēriņš – 5213t));
2. Ainažos:

¹⁴ Gaisa informatīvā sistēma: www.meteo.lv

- a. Katlu māja Kr.Valdemāra iela 46 Bērnu psihoneiroloģiskā slimnīca Ainaži (uzstādīti divi katli MK-1-220 ar nominālo jaudu 0,44 MW, kurināmais – šķidras kurināmais (patēriņš – 32t));
- b. Katlu māja Parka iela 12 Kr.Valdemāra Ainažu pamatskola (uzstādīts „ORIONS-1M” ar nominālo jaudu 1,14 MW, kurināmais – malka (patēriņš – 140t));
3. Liepupē – katlu mājā uzstādīti divi „Komforta” katli ar nominālo jaudu 1,5 MW, kurināmais – malka (patēriņš – 893t));
4. Kuivīzēs – katlu mājā uzstādīta sadedzināšanas iekārta ar nominālo jaudu 0,2 MW, kurināmais – granulas (patēriņš – 86t)

Salacgrīvas novada siltumapgādes sistēmām un ēkām ir raksturīga zema energoefektivitāte, kas liecina par neefektīvu energoresursu izmantošanu.

1.2.4. Transports

Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldības pārziņā esošais kopējais ielu un ceļu garums sastāda 191 km, no kuriem 139,8 atrodas lauku teritorijā. Lauku teritorijā ir tikai 2,78 km asfaltbetona ceļu. Pamatā ceļu novērtējums ir labs, 16 km ceļu ir apmierinošā stāvoklī. Arī pilsētā kopumā ceļu novērtējums ir labs. 7,06 km ceļu un ielu ir bez speciāla seguma, jeb 13,8 % no pilsētas ceļiem un lielākai daļai no tiem ir tikai apmierinoša kvalitāte, ar asfaltbetona segumu ir pārklāti 17,72 km, jeb 34% no pilsētas ceļiem.

Pagasta teritoriju šķērso galvenais valsts autoceļš Rīga – Tallina (A1). Šis ceļš, no kura ir ieguvēji viss apkārtējais reģions, Salacgrīvas pilsētai rada daudz un ievērojamas problēmas, kas izpaužas kā:

1. Tas sašķeļ pilsētu divās daļās, kuru jau tā ir sadalījusi upe;
2. Pilsētā ir tikai viens tilts pār Salacu, pa kuru arī notiek visa tranzīta kustība;
3. Trokšņu un izplūdes gāzu piesārņojums;
4. Pa šo ceļu notiek galvenā kokmateriālu kravu kustība, kas savukārt rada problēmas pilsētas centrālajai daļai.

Tiltam pār Salacu ir veikts braucamās daļas remonts, tomēr pār to ir problemātiska gājēju un velobraucēju pārvietošanās.

Kopumā novadā (gan pilsētās, gan lauku teritorijā kopumā) ir maz veloceliņu maršruti un nav pietiekams velotransporta infrastruktūras nodrošinājums.

Ceļu kvalitāte A1 šosejas posmos ir laba, bet laukos – pārsvarā zemes un grants ceļi (80%), kas apgrūtina autotransporta pārvietošanos. Sabiedriskā transporta kustības kvalitāte laukos ir zema (neatbilstoši maršruti un laika grafiks).

Autobusu satiksme pagasta teritorijā ir dažāda. Tā ir labi noorganizēta ar Rīgu, Ainažiem, Limbažiem un pat Valmieru. Pilnīgi pretēja situācija ir ar autobusu satiksmi tieši pašā pagasta teritorijā. Neapmierinoša ir autobusu kustība uz Lauvām, Korģeni un Vecsalacu.

1.2.5. Lauksaimniecība

Kopumā Salacgrīvas novadā lauksaimniecībā izmantojamās zemes sastāda 16 880,6 ha jeb 26,5% no kopplatības¹⁵, kas sadalīta šādos zemes lietošanas veidos:

- Aramzeme – 11 971,5 ha (70,9%);
- Augļu dārzi – 278,0 ha (1,6%);
- Pļavas – 1407,7 ha (8,4%);
- Ganības – 3234,4 ha (19,1%).

Salacgrīvas novadā lielākās zemnieku saimniecības ir „Donavas”, „Jauntaujāni”, „Liesmas”, „Robežnieki”, „Praulīni”, „Silenieki”, „Oši”, „Madaras”, „Toberkalni”.

Zemnieku saimniecības pārsvarā nodarbojas ar augkopības un lopkopības produkcijas audzēšanu un pārdošanu, kā arī zvejniecību. 2010.gada sākumā Salacgrīvas novadā bija 2584 liellopi, no tiem 1085 slaucamas govīs, 351 cūka, 489 aitas, 69 kazas, 73 zirgi, kā arī 1492 citi dzīvnieki (992 mājputni, 109 truši, 109 kažokzvēri, 1 akvakultūra, 263 bišu saimes un 18 savvaļas putni. Pavisam reģistrētas 790 novietnes – 180 ar liellopiem, 29 ar aitām, 19 ar kazām, bet 21 ar zirgiem¹⁶.

1.2.6. Mežsaimniecība

Mežsaimniecības svarīgākais produkts ir ražīgs, veselīgs un kvalitatīvs augošs mežs. Augšanas procesā ikviens koksnes kubikmetrs priežu mežos saražo 506 m³ skābekļa, egļu mežos – 445 m³ un bērzu mežos 633 m³ skābekļa¹⁷.

Salacgrīvas novadā meži aizņem 37 956,64 ha jeb 59,6% no kopējās pašvaldības teritorijas, no kuras valsts mežu platības sastāda 21 749,2 ha (57,3%), privāto – 21 749,2 (41,4%) un pašvaldības – 506,82 (1,3%)¹⁸.

Salacgrīvas novada mežos valdošā koku suga ir bērzs, kas aizņem 16 311,64 ha (43%) ar kopējo krāju 3 406 350 m³ (42,5%), priede – 9717,5 ha (25,5%) ar kopējo krāju 2 294 603 m³ (28,7%) un egle – 5772,8 ha (15,1%) ar kopējo krāju 960 147 m³ (12%). Pārējās sastopamās koku sugas – lapegles, mēlnalkšņi, apses, baltalkšņi, liepas, citi mīkstie lapu koki, ozoli un oši izplatīti 6355,2 ha (16,7%) un to kopējā krāja veido 1 347 215 m³.

Sadalījumā pa vecuma klasēm Salacgrīvas novadā dominē 71 – 80 gadu vecas audzes, kas atrodamas 5343,8 ha (14,1%), 61 – 70 gadu vecas audzes – 5158 ha (13,6%) un 51 – 60 gadu vecas audzes – 4760 ha (12,5%). Vecākas audzes par 120 gadiem atrodamas 1240,7 ha (3,3%), savukārt 1 – 30 gadus – 6191,3 ha (16,3%).

Teritorijā dominē mežaudzes uz sausām minerālaugsnēm, kas kopā aizņem 16 175,7 ha jeb 42,6% no visas meža platības. Mežaudzes uz slapjām

¹⁵ Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām un pa zemes lietošanas veidiem (ha) uz 2010.gada 1.janvāri (www.vzd.gov.lv)

¹⁶ www.ldc.gov.lv

¹⁷ Jansons J., Zālītis P. Zinātnieki iesaka atteikties no ciršanas vecuma (www2.la.lv)

¹⁸ Meža statistika 2008. Valsts meža dienests. Dati uz 2008.gada 1.janvāri

minerālaugsnēm un slapjām kūdras augsnēm aizņem attiecīgi 9957,95 ha (26,2%) un 2289,9 ha (6,0%). Savukārt mežaudzes uz nosusinātām minerālaugsnēm un mežaudzes uz nosusinātām kūdras augsnēm – 7030,69 ha (18,5%) un 2521,23 ha (6,6%).

Mežaudžu sadalījumā pa meža augšanas apstākļu tipiem dominē mežaudzes uz sausām minerālaugsnēm – vēris 5959 ha lielā platībā (15,7%) un damaksnis 5474 ha (14,4%), kā arī mežaudzes uz slapjām minerālaugsnēm – slapjais vēris 4437 ha (11,7%). Vēris ir Latvijā plaši izplatīts sausieņu meža augšanas apstākļu tips labi aerētās, bagātās minerālaugsnēs ar intensīvu vielu apriti. Tipam ir raksturīgas egles, bērzi, apses, ozola, oša un baltalkšņa I un Ia bonitātes¹⁹ tīraudzes un mistraudzes, pieļaujama ciršanas atlieku izvešana un izmantošana energoapgādē. Arī damaksnis ir plaši izplatīts sausieņu meža augšanas apstākļu tips labi aerētās, bagātās minerālaugsnēs ar intensīvu vielu apriti un vidēji ātru augu barības vielu izskalošanos. Tipam ir raksturīgas priežu, egles, bērza, apses un baltalkšņa I un Ia bonitātes tīraudzes un mistraudzes ar egli. Vēlma vienmērīga ciršanas atlieku izkliešana, pieļaujama arī to izvešana no meža. Savukārt slapjais vēris ir mazizplatīts slapjainu meža augšanas apstākļu tips uz bagātās, periodiski pārmitras minerālaugsnes. Vielu aprite un audžu produktivitāte ir atkarīga no nokrišņu daudzuma. Tipam ir raksturīgas egles, bērza, apses un baltalkšņa II un III bonitātes tīraudzes un mistraudzes. Mežaudžu produktivitāti ievērojami palielina meža meliorācija. Bez iepriekšminētajiem meža augšanas apstākļu tipiem vēl diezgan plašā teritorijā ir sastopami platlapu ārenis uz nosusinātām minerālaugsnēm – 3998 ha (10,5%) un slapjais damaksnis – 3427 ha (9%). Salīdzinoši mazākās platībās ir atrodams šaurlapu ārenis – 2721 ha (7,2%), mētrājs – 1879 ha (4,9%), gārša – 1666 ha (4,4%), slapjā gārša – 1197,6 ha (3,2%), lāns – 1040 ha (2,7%), slapjais mētrājs – 884 ha (2,3%).

Salacgrīvas novadā I bonitātes mežaudzes ir sastopamas 14 575,12 ha (38,4%) platībā ar kopējo krāju 3 462 685 m³ (43,3%), kurās dominē bērzs (8020,23 ha ar kopējo krāju 1 881 958 m³, priede (2339,19 ha ar kopējo krāju 667 746 m³) un egle (1797,2 ha ar kopējo krāju 366 362 m³). Pārējās valdošās koku sugas (melnalksnis, baltalksnis, apse, blīgzna, liepa, goba, vīksna, kļava, vītols, osis, ozols, lapegle) ir izplatītas 2418,5 ha platībā ar kopējo krāju 546 619 m³. Ia bonitātes mežaudzes ir izplatītas 2388,6 ha (6,3%) ar kopējo krāju 594 709 m³ (7,4%), no kurām valdošās sugas ir bērzs – 939,7 ha (krāja 221 340 m³), egle – 338,2 ha (krāja 75 047 m³) un priede – 258,4 ha (krāja 86 181 m³). Melnalksnis, baltalksnis, apse, ozols, osis un lapegle sastopami 852,3 ha (krāja 212 141 m³).

II bonitātes mežaudzes izplatītas 13 479,66 ha (35,5%) ar kopējo krāju 2 845 214 m³ (35,5%), kurās dominē bērzs (5879,69 ha ar krāju 1 138 346 m³), priede (3233,78 ha ar krāju 861 742 m³) un egle (1985,3 ha ar krāju 336 999 m³). Pārējās koku sugas (melnalksnis, baltalksnis, blīgzna, apse, liepa, goba, vīksna, kļava, osis, ozols) sastopamas 2380,89 ha ar kopējo krāju 508 127 m³.

III bonitātes mežaudzes atrodamas 4650,65 ha (12,3%) ar kopējo krāju 794 112 m³ (9,9%), pārsvarā ar priedi 2127 ha platībā (krāja 445 215 m³), egli –

¹⁹ Bonitāte ir iedalījuma vienība mežaudzes ražīguma raksturošanai, ko nosaka pēc koku augstuma noteiktā vecumā. Audzes bonitātes apzīmēšanai lieto ciparus no I līdz V, kur augstākā bonitāte ir I, zemākā – V. Ja kāda audze noteiktā vecumā sasniedz augstumu, kurš lielāks par bonitātei atbilstošu augstumu šajā vecumā, tad papildus ciparam bonitātes raksturošanai izmanto apzīmējumu „a”.

1085,9 ha (krāja 138 707 m³), bērzu – 985,65 ha (krāja 135 492 m³) un pārējām koku sugām (melnalksnis, baltalksnis, blīgzna, goba, vīksna, lapegle, liepa, osis, ozols, vītols) 451,4 ha (krāja 74 698 m³). IV bonitātes mežaudzes izplatītas 2067,11 ha (5,4%) ar kopējo krāju 245 590 m³. Valdošās koku sugas ir priede – 1243,1 ha (krāja 183 290 m³), egles – 478,4 ha (krāja 37 653 m³), bērzs – 296,51 ha (krāja 20 489 m³), pārējās sugas (melnalksnis, baltalksnis, apse) – 49,1 (krāja 4158 m³).

Mazražīgās V un Va bonitātes mežaudzes ir attiecīgi sastopamas 652,5 ha (1,7%) ar krāju 55 552 m³ (0,7%) un 143 ha (0,4%) ar krāju 6808 m³ (0,1%). Priede dominē V bonitātes mežaudzēs 428,4 ha (krāja 45 092 m³) un Va bonitātes mežaudzēs 87,7 ha (krāja 5128 m³). Pārējās platībās pārsvarā ir egles, bērzs, pavisam nedaudz melnalksnis, baltalksnis, apse un papele.

Salacgrīvas novadā mežsaimniecisko darbību bez ierobežojumiem atļauts veikt 34 325,3 ha (86,6%). Savukārt mežsaimnieciskā darbība aizliegta 340,3 ha (0,9%). Citi saimnieciskās darbības ierobežojumi noteikti šādās teritorijās:

1. Gan galvenā, gan kopšanas cirte aizliegta dabas liegumu zonu un citu teritoriju mežaudzēs, kur valdaudzes vecums pārsniedz noteikto vecumu. Papildus galvenā cirte aizliegta arī Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krastu kāpu aizsargjoslā, daļā īpaši aizsargājamo meža iecirkņu u.c. Kopumā Salacgrīvas novadā galvenā cirte ir aizliegta 798,1 ha (2%), bet kopšanas cirtes 1188,9 ha (3%);
2. Kailcirtē aizliegta dabas parkos, priežu tīraudzēs Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, aizsargājamās zonās gar ūdeņiem un mitrzemēm, aizsargjoslās ap pilsētām un šādās teritorijas sastāda 3000,9 ha (7,6%).

Lielākās platības aizņem Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības josla – 7092,5 ha (17,9% no kopējās mežu platības), dabas liegumu teritorijas – 1662,1 ha (4,2%) un dabas parki – 1159,2 ha (2,9%). Aizsargājamās zonas gar ūdeņiem aizņem 693,4 ha (1,7%), Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krastu kāpu aizsargjosla – 529,3 ha (1,3%), mikroliegumi – 295,2 ha (0,7%), buferzonas ap mikroliegumiem – 138,7 ha (0,3%), aizsargājamās zonas gar mitrzemēm – 235,5 ha (0,6%), aizsargjoslas ap pilsētām – 148,2 ha (0,4%), meži pilsētu administratīvajās robežās – 167,6 ha (0,4%), īpaši aizsargājamie meža iecirkņi – 82,2 ha (0,2%). Kopumā aizsargājamās teritorijas ar dažādiem mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem ir noteiktas 2833,2 ha lielā platībā, kas sastāda 7,1% no kopējās meža platības Salacgrīvas novadā.

Saskaņā ar Valsts meža dienesta datiem 2007.gadā Salacgrīvas novadā izcirsti 163 477 m³ koksnes 1890,7 ha lielā platībā, no tiem:

1. Galvenā cirtē (koksnes galvenās ražas ievākšana mežaudzē pēc galvenās cirtes vecuma vai caurmēra sasniegšanas) – 131 695 m³ (80,6%) 589,9 ha (31,2% no izcirstās teritorijas) platībā. Kailcirtē izcirsti 115 027 m³ koksnes (461 ha), izlases cirtē – 12 724 m³ (109,1 ha), kailcirtē pēc caurmēra 2426 m³ (10,6 ha), bet galvenajā cirtē pēc sanitārā atzinuma 1518 m³ (8,6 ha);
2. Kopšanas cirtē (mežaudzes sastāva, paliekošās mežaudzes koku augšanas apstākļu un mežaudzes veselības stāvokļa uzlabošanai) – 27 004 m³ (16,5%) 1187 ha (62,8%) platībā;
3. Sanitārā cirtē (meža slimību, kaitēkļu, dzīvnieku vai citādi bojāto, sauso, vēja gāzto un laužto koku izciršanai) – 833 m³ (0,5%) 59,8 ha (3,2%) platībā;

4. Citas cirtes (koku ciršana meža infrastruktūras izveidošanai, ainavu veidošanai, kā arī pēc meža zemes transformācijas) izcirsti 3759 m³ (2,3%) 53 ha (2,8%) platībā;
5. Nelikumīgās cirtes (bez ciršanas apliecinājumiem nocirstais apjoms) – 186 m³ (0,1%) 1 ha (0,1%) platībā.

Izcirsto koksnes apjomu veido bērzs – 83 218 m³ (50,9%), priede – 36 798 m³ (22,5%), egle – 14 104 m³ (8,6%), baltalksnis – 11 427 m³ (7%), apse – 10 359 m³ (6,3%), melnalksnis – 7504 m³ (4,6%), bet osis – 67 m³ (0,1%).

2007.gadā Salacgrīvas novadā atjaunotas meža platības 362,4 ha lielā teritorijā, no kuriem 308,2 ha (85%) atjaunoti dabiski un 54,2 ha (15%) – mākslīgi. Atjaunoto platību sadalījuma pa īpašumu veidiem ir šāds – valsts meži 130,3 ha (36%), pašvaldību meži – 12,92 ha (3,6%), pārējo īpašnieku meži – 219,2 ha (60,5%). Priedes dabiskā atjaunošana īstenota 31,3 ha (10,2%), bērza – 182,8 ha (59,3%), egles – 10,6 (3,4%), baltalkšņa – 47,1 ha (15,3%), apses – 27,7 ha (9%), melnalkšņa – 6,1 ha (2%), bet oša – 2,6 ha (0,8%). Savukārt mākslīgā atjaunošana ar priedi īstenota 20,2 ha (37,3%), egli – 28,8 (53,1), bet bērzu – 5,2 ha (9,6%). Jaunaudzū kopšana, lai veidotu vēlamu sugu sastāvu un koku skaitu, kas nodrošinātu nākotnes kokiem pietiekamu augšanas telpu, paaugstinātu meža ražību, samazinātu meža audzēšanas cikla ilgumu un uzlabotu iegūstamo kokmateriālu preces vērtību, īstenota 338,4 ha, no kuriem valsts mežos kopti 297,2 ha (87,8%), bet privātajos – 41,2 ha (12,2%). Bērzu audžu kopšana veikta 166,8 ha (49,3%), priedes – 80,9 ha (23,9%), egles – 59,4 ha (17,6%), apses – 27,3 ha (8,1%), baltalkšņa – 3,2 ha (0,9%), bet melnalkšņa – 0,8 ha (0,2%).

Meža noturību pret uguns nodarītajiem zaudējumiem raksturo tā ugunsbīstamība, kas ir atkarīga no meža augšanas apstākļu tipa, meža vecuma, koku sugas un citiem faktoriem. Salacgrīvas novada meži 4040,2 ha (10,2%) platībā atbilst I ugunsbīstamības klasei, kurā ietilpst par 40 gadiem jaunākas skuju koku audzes visos meža augšanas apstākļu tipos un mežaudzes silā un grīnī, 2823,6 ha (7,1%) – II ugunsbīstamības klasei, kurā ieskaitītas mežaudzes lānā, mētrājā, viršu ārenī, viršu kūdrenī, 8507,2 ha (21,5%) – III ugunsbīstamības klasei ar mežaudzēm damaksnī, šaurlapu ārenī, mētru ārenī, šaurlapu kūdrenī, mētru kūdrenī, 22 0601 ha (55,6%) – IV ugunsbīstamības klasei – mežaudzes vērī, gāršā, slapjā mētrājā, slapjā damaksnī, slapjā vērī, slapjā gāršā, platlapju kūdrenī, platlapju ārenī un 222,4 (5,6%) – V ugunsbīstamības klasei – mežaudzēm purvājā, niedrājā, dumbrājā un lieknā.

Sevišķi ugunsbīstami ir I un II klases meži un to apsardzība pret ugunsgrēkiem prasa sevišķu uzmanību. Šajos mežos ir vislielākā degamība vai aizdegšanās iespēja, kas atkarīga no mežu apmeklētības, apdzīvotu vietu, dzelzceļu un autoceļu tuvumā. Salacgrīvas novadā I un II ugunsbīstamības klases mežu platības sastāda 6863,8 ha (17,3%), no kuriem 1865,5 ha (27%) ir privātie meži, 4842 ha (70,5%) – valsts meži, bet 165,3 ha (2,4%) – pašvaldības meži.

1.2.7. Zivsaimniecība

Salacgrīvas novadā nozīmīgākā ūdenstece ir Salaca, kurā kopumā konstatētas 25 zivju sugas, kas ir virs caurmēra vidējā zivju sugu skaita Latvijas upēs. Salacas upes lejtecei teritorijai ir liela nozīme visas Latvijas ihtiofaunas

saglabāšanā un vērtīgo zivju krājumu atražošanā. Rūpnieciskā zveja Salacā, izņemot nēģu zveju, tika aizliegta kopš 1962.gada, lai kompensētu Latvijas ceļotājzivju krājumu zaudējumus, ko radījusi hidroelektrostaciju būvniecība uz Daugavas. Patlaban Salaca ir Latvijas galvenā lašu dabiskā nārsta upe un lašu dabisko populāciju veido tikai ap 300 – 500 dzimumnobriedušu zivju.

Jaunupe, Korgēne, Svētupe, nedaudz arī Salaca ir nozīmīgas taimiņu nārsta un dzīves vietas.

Vimbis populācija galvenokārt sastopama Salacā no Mērnikiem līdz Vecsalacai.

Lielākais nēģu kāpuru skaits sastopams posmā no Rozēniem līdz Korgēnes grīvai ar vidējo eksemplāru skaitu 18,6 eksemplāri/m². Tomēr nēģu dabiskā atražošanās Salacā ir zemā līmenī, jo atbilstoši apsaimniekojot to nārsta vietas potenciālā nēģu kāpuru produkcija šajā upē ir 20 – 25 eks./m². Salacas upē apzvejo nēģus gan ar tačiem (trīs rindās), gan arī ar murdiem. Vidēji Salacā nozvejo līdz 12 tonnām nēģu gadā. Nedaudz nēģus apzvejo arī Vitrupē ar vienu murdu un Svētupē ar diviem murdu.

Rīgas līča piekrastes ūdeņos zvejo reņģes, raudas, vimbas, asarus, butes, zandartus, lašus un taimiņus gan individuālie zvejnieki, gan arī komercsabiedrības.

1.2.8. Tūrisms

Salacgrīvas novada dabas un kultūras bagātības veido nozīmīgus resursus tūrisma attīstībai. Galvenie dabas resursi ir šādi:

1. 55 km garā Rīgas līča piekrastes josla – Vidzemes akmeņainās jūrmalas posms ar Veczemju klintīm, Randu pļavas, augstvērtīgie meži jūras piekrastē, laukakmeņu saliņa jūrā pie Svētciena, putnu vērošanas vietas – Mantīņi, Vitrupe – Lāņi, Svētupes grīva, putnu migrācijas ceļš, Vitrupe – kāpu- vīgu mikrokompleksi, Vitrupe – Lāņi – kāpu vaļņu kompleksi, Lauteri – Svētciems – piekrastes pļavu fragmenti. Ķumrags – smilšakmens atsegumi, mazo upišu ietekas jūrā, kāpu piekrastes joslā veidotās gravas un mikroūdenskritumi – ainaviski nozīmīgi un bioloģiski daudzveidīgi posmi
2. Upes, īpaši Salaca, kas piemērota ūdens tūristiem un aktīviem atpūtas cienītājiem brīvā dabā, ņemot vērā tās gleznainos krastus, smilšakmens atsegumus un zivju bagātību, Svētupe (Lībiešu upurālas, ūdens sports, retie augi, dzīvnieki, nezināmās smilšakmens alas, izcila vieta kājnieku tūrismam), Jaunupe (ūdenssports un retie augi, kultūrvēsturisks hidrotehnisko būvju mantojuma piemineklis, izziņas objekts par upes rekultivācijas paņēmieniem realizācijai), Korgītes upes ieleja (maksšķerēšana, kājnieku tūrisms, ūdens sports, retie augi), Vitrupe (retu augu un dzīvnieku sugas, ūdens sports), Kurlīņupe (reto un aizsargājamo putnu (zivju dzenītis) ligzdošanas un uzturēšanās vietas), Arupīte (pastaigu maršruts dabas un putnu vērošanai) un Norēnupīte (ielejas lejas daļa- izcili ainaviska, mācību izziņas taka);
3. Primma ezers (maksšķerēšana);
4. Kliķu ezers (maksšķerēšana, putnu vērošana ezera dienvidu daļas pārejas tipa purviņā).
5. Niedrāju- Pilkas purvs – izeja uz Purvu mācību izziņas taku;
6. Karateru smilšu krupju atradne.

Kā īpaša tūristus piesaistoša objektu grupa ir kultūrvēsturiskie pieminekļi, kas ietver Vecsalacas muižas apbūves kompleksu, Grantskalna senkapus, Svētciena zirgaudzētavu, Salacgrīvas vecā apbūve, baznīcas un bāka, Lāņu muiža, Vitrupes bāka, dzejnieka J.Sudrabkalna muzejs „Sprundās” u.c.

Videi draudzīga uzņēmējdarbība tūrismā novērojama atpūtas kompleksā „Kapteiņu osta”, kas izmantojusi ekoloģiskās būvniecības risinājumus – ēku jumta segums veidots kā „zaļais jumts”, siltumenerģija tiek nodrošināta ar inovatīvu tehnoloģiju atjaunojamo energoresursu izmantošanā – jūras siltumsūkni. Tūrisma uzņēmums pārliecinoši tuvinās arī ekoloģiskā sertifikāta apliecinājumam savā apsaimniekotajā pludmales teritorijā un pieteicies „Zilā karoga” iegūšanai.

Videi draudzīgu saimniekošanas prasmi, vides izglītības funkciju meža apsaimniekošanā vienlaicīgi ar tūrisma pakalpojumu sniegšanu piedāvā zemnieku saimniecība „Kraukļi”, kurā izveidots ilgtspējīgs meža apsaimniekošanas modelis.

Ekoloģisko sertifikātu „Zaļo sertifikātu” saņēmis viesu nams “Korķi”, „Svētupe” un „Vējavas”.

2. Politikas mērķis un pamatprincipi

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas politikas mērķis ir pašvaldības līmenī piemēroties cilvēku darbības izraisītajām globālajām klimata pārmaiņu ietekmēm, kā arī iespēju robežās samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un palielināt piesaisti.

Politikas plānošanā ir izmantoti šādi politikas principi:

1. Ilgtspējīgas attīstības princips — tagadējām un nākamajām paaudzēm nodrošina kvalitatīvu vidi un līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionāli izmanto dabas, cilvēku un materiālos resursus, saglabā un attīsta dabas un kultūras mantojumu;
2. Piesardzības princips - ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību;
3. Preventīvas darbības princips – jāveic pasākumi, kas novērš iespējamo risku, tāpēc jāiegulda līdzekļi pasākumos, kas veicina vides ilgtspējīgu attīstību, piemēram, pētījumos, inovācijās, informācijas un atjaunojamās enerģijas un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumos, lai mazinātu ietekmi uz vidi un samazinātu SEG emisijas;
4. Interesešu saskaņotības princips — saskaņo dažādas intereses un ievēro attīstības plānošanas dokumentu pēctecību, nodrošina, lai tie nedublētos;
5. Līdzdalības princips — visām ieinteresētajām personām ir iespēja līdzdarboties attīstības plānošanas dokumenta izstrādē;
6. Sadarbības princips — valsts un pašvaldību institūcijas sadarbojas, tai skaitā izpildot attīstības plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus un informējot cita citu par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu;

7. Finansiālo iespēju princips — izvērtē esošos un vidējā termiņā prognozētos resursus un piedāvā efektīvākus risinājumus attiecībā uz nosprausto mērķu sasniegšanai nepieciešamajām izmaksām;
8. Atklātības princips — attīstības plānošanas process ir atklāts, un sabiedrība tiek informēta par attīstības plānošanas un atbalsta pasākumiem un to rezultātiem, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus;
9. Uzraudzības un novērtēšanas princips — attīstības plānošanā un attīstības plānošanas dokumentu īstenošanā visos pārvaldes līmeņos tiek nodrošināts to ietekmes izvērtējums, kā arī uzraudzība un pārskatu sniegšana par sasniegtajiem rezultātiem;
10. Subsidiaritātes princips — politiku īsteno tā valsts vai pašvaldības institūcija, kura atrodas pēc iespējas tuvāk pakalpojuma saņēmējiem, un attiecīgie pasākumi tiek efektīvi īstenoti pēc iespējas zemākā pārvaldes līmenī;
11. Līdzsvarotas attīstības princips — politiku plāno, sabalansējot atsevišķu valsts teritoriju attīstības līmeņus un tempus.

3. Politikas rīcības virzieni, pasākumi, to īstenošanai nepieciešamais finansējums un rezultatīvie rādītāji

1. Rīcības virziens „Klimata pārmaiņu adaptācijas pasākumu īstenošana”

1.1. Piekrastes zonas aizsardzība

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
1.1.1. Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas nodrošināšana	15 000	Teritorijas plānojumā iezīmētas esošās un perspektīvās Baltijas jūras Rīgas līča pamatkrasta erozijas, applūšanas un vēja erozijas riska teritorijas
1.1.1.1. Tiesību aktos noteiktās Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas iezīmēšana teritorijas plānojumā		
1.1.1.2. Jūras pamatkrasta erozijas, applūšanas un vēja erozijas paaugstināto riska teritoriju iezīmēšana teritorijas plānojumā		
1.1.1.3. Jūras pamatkrasta erozijas un applūšanas perspektīvo riska teritoriju (līdz 2060.gadam) modeļa izstrāde		
1.1.1.4. Perspektīvo pamatkrasta erozijas, applūšanas un vēja erozijas riska teritoriju iezīmēšana teritorijas plānojumā, paredzot ierobežojumus apbūves paplašināšanai un kapitālu infrastruktūras objektu ierīkošanai		
1.1.2. Apdzīvoto vietu attīstība piekrastes zonā	10 000	Patvaļīgās būvniecības gadījumu skaits krasta kāpu aizsargjoslā
1.1.2.1. Vietējās identitātes un raksturīgo īpatnību (ēku veidols, jumti, būvniecības materiāli, ēku krāsa u.c., ainava, kā arī teritorijas izmantošana) saglabāšanas nosacījumu iestrāde Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos		
1.1.2.2. Iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanas pasākumu plānošana un īstenošana esošajās apdzīvotajās vietās (pilsētās un ciemos)		

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

1.1.2.3. Pilsētu un ciemu teritoriju paplašināšanas plānošana Teritorijas plānojumā virzienā uz sauszemi		
1.1.2.4. Jaunu, izkliedētu būvniecības objektu attīstības pieļaušana tikai esošās apbūves vai funkcionālas nepieciešamības gadījumā		
1.1.2.5. Ainavu plānojuma izstrāde, pamatojoties uz Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta Ainavu ekoloģisko plānu un sagaidāmās vizuālās ietekmes uz vidi novērtējumu, pirms liela mēroga attīstības projektu vai citām izmaiņām piekrastes dabā un ainavā		
1.1.2.6. Patvaļīgās būvniecības gadījumu krasta kāpu aizsargjoslā kontrole un radīto seku novēršana		
1.1.3. Infrastruktūras attīstība piekrastes joslā		
1.1.3.1. Kājāmgājējiem ceļu piekļuvei pludmalē iezīmēšana teritorijas plānojumā un izveide dabā		
1.1.3.2. Videi draudzīga transporta (sabiedriskais transports, velotransports) attīstība, ierobežojot pārvietošanos ar autotransportu gar piekrasti	100 000	Jaunu piekrastes infrastruktūras objektu īpatsvars kopējā infrastruktūras objektu bilancē
1.1.3.3. Vēja elektrostaciju attīstībai piemērotās teritorijas iezīmēšana Teritorijas plānojumā, nepieļaujot to būvniecību tūrisma attīstībai, kā arī migrējošiem putniem nozīmīgās teritorijās		
1.1.4. Ostu attīstības nodrošināšana		
1.1.4.1. Salacgrīvas osta (hidrotehnisko būvju un piestātņu rekonstrukcija, kuģu ceļa uzturēšana, izsmeltās grunts deponēšana jūrā)	2 000 000	Salacgrīvas ostā pārkrauto kravu īpatsvars Latvijas ostu kravu apgrozījumā
1.1.4.2. Ainažu osta (tiesisko jautājumu sakārtošana, ostas attīstības programmas izstrāde un apstiprināšana, investīciju piesaiste ostas atjaunošanai)		
1.1.4.3. Kuivižu osta (piestātņu atjaunošana ar rievsienu)	25 000	Kuivižu ostā apkalpoto kuģu skaits
1.1.5. Piekrastes erozijas risku samazināšana		
1.1.5.1. Erozijas riska teritoriju monitorings un ierobežošanas pasākumu plāna	50 000	Erozijas riska teritoriju īpatsvars

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

izstrāde		no piekrastes platības
1.1.5.2. Krasta nostiprināšanas pasākumu īstenošana		
1.1.6. Piekrastes buferjoslas funkcijas pastiprināšana		
1.1.6.1. Salacgrīvas pludmales zonas izveide perspektīvā to savienojot ar Kuivižu pludmales zonu		
1.1.6.2. Piekrastes kāpu izbraukāšanas ar transportlīdzekļiem kontrole		
1.1.7. Peldvietu un pieguļošanas teritorijas labiekārtošana	250 000	Smilšu akumulācijas teritorijas īpatsvars no piekrastes platības
1.1.7.1. Nepieciešamās infrastruktūras peldvietā izveide atbilstoši Zilā karoga prasībām		
1.1.7.2. Transportlīdzekļu stāvlaukumu izbūve		

1.2. Ūdens resursu apsaimniekošana

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
1.2.1. Ūdens kvalitātes nodrošināšana ūdensobjektos		
1.2.1.1. Ūdens ņemšanas vietu aizsardzība pret piesārņojumu		
1.2.1.2. Punktveida piesārņojuma avotu identifikācija un kontrole		
1.2.1.3. Difūzā (izklīdētā) piesārņojuma avotu identifikācija un kontrole		
1.2.1.4. Ūdenstilpju aizsargjoslas apsaimniekošana	100 000	Labas ūdens kvalitātes ūdenstilpju īpatsvars
1.2.1.5. Ūdensobjektu attīrīšana no apauguma, aizkritušajiem kokiem un bebru dambjiem		
1.2.1.6. Straujteču posmu atjaunošana upēs		
1.2.1.7. Krastu erozijas un sedimentācijas procesu mazināšana		
1.2.2. Ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas pakalpojumu pieejamības nodrošināšana		Centralizēto ūdens

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

1.2.2.1. Esošo ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas sistēmu uzturēšana un rekonstrukcija	200 000	saimniecības pakalpojumu saņēmēju (mājsaimniecību) īpatsvars
1.2.2.2. Potenciālo ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas pakalpojumu saņēmēju identifikācija un dokumentācijas sagatavošana		
1.2.2.3. Virsūdens novades, lietusūdeņu un kanalizācijas sistēmas izbūve, rekonstrukcija un uzturēšana		

1.3. Gatavība krīzes situācijām (applūšana, meža ugunsgrēki, rūpnieciskie negadījumi) un potenciālo zaudējumu novēršana

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
1.3.1. Plūdu un vējuzplūdu potenciālo radīto zaudējumu novēršana	10 000	Izstrādāta potenciālo plūdu ģeogrāfiskā informācijas sistēma, kas savietota ar teritorijas plānojumu
1.3.1.1. Potenciālo plūdu un vējuzplūdu teritoriju kartēšana, modelēšana, izmantojot ģeogrāfisko informācijas sistēmu		
1.3.1.2. Vietējā mēroga plūdu risku novēršana, attīrot ūdensobjektus no aizkritušajiem kokiem un bebru dambjiem		
1.3.1.3. Potenciāli applūstošo teritoriju iezīmēšana teritorijas plānojumā		
1.3.1.4. Applūstošās teritorijās jaunas būvniecības attīstību atļaut pēc priekšizpētes un speciālu projektu izstrādes, kas nepieciešamības gadījumā paredz drošu inženiertehnisko aizsargbūvju izveidi, šo prasību definēšana applūstošajās teritorijās Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos		
1.3.1.5. Potenciāli mikroerozijai pakļauto teritoriju apzināšana un iezīmēšana teritorijas plānojumā		
1.3.2. Infrastruktūras objektu uzraudzība un uzturēšana	100 000	Infrastruktūrai nodarīto zaudējumu apjoms LVL
1.3.2.1. Autoceļu seguma nostiprināšana un caurteku kontrole un/vai nomaina		
1.3.2.2. Meliorācijas sistēmu periodiska uzturēšana		
1.3.3. Energoapgādes traucējumu novēršana		Energoapgādes

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

1.3.3.1. Papildus elektroģeneratoru iegāde elektropārvades un elektrosadales tīklu, siltumapgādes, ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas sistēmu bojājumu gadījumos	5 000	traucējumu skaits
1.3.4. Īpašumu apdrošināšana	50 000	Ēkām un lauksaimniecības sējumiem nodarīto zaudējumu apjoms LVL
1.3.4.1. Ēku apdrošināšana pret zaudējumiem, kas nodarīti vētru, plūdu u.c. stihiju rezultātā		
1.3.4.2. Lauksaimniecības sējumu un citu platību apdrošināšana pret zaudējumiem		

1.4. Sabiedrības veselības aizsardzība un veicināšana

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
1.4.1. Veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumu īstenošana	10 000	Darba nespējas lapu skaits
1.4.1.1. Veselīga dzīvesveida popularizēšana dažādos sporta un atpūtas pasākumos		
1.4.1.2. Sporta infrastruktūras objektu pieejamības nodrošināšana sabiedrībai		
1.4.2. Infekcijas slimību ierobežošanas pasākumu plānošana un īstenošana	2 000	
1.4.2.1. Rīcības plāna izstrāde un ieviešana	10 000	
1.4.3. Vietējā vides veselības rīcības plāna sagatavošana un īstenošana		
1.4.3.1. Rīcības plāna izstrāde un ieviešana		

1.5. Sabiedrības informēšana, līdzdalības apziņas celšana un izglītība

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
1.5.1. Piemērotākā komunikācijas modeļa un detalizēta darbības plāna izstrāde un īstenošana - komunikācijas kanālu izpēte un analīze	10 000	Par klimata pārmaiņām un to

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

1.5.1.1. Informatīvo materiālu sagatavošana un publicēšana drukātajos medijos un Salacgrīvas novada vietnē www.salacgriva.lv		ietekmi informēto iedzīvotāju skaita īpatsvars
1.5.1.2. Aktuālo jautājumu, aptauju un viedokļu izpēte un analīze		
1.5.1.3. Tematisko kultūras, atpūtas un sporta pasākumu rīkošana		
1.5.1.4. Tematisko un interaktīvo izstāžu, kā arī konkursu rīkošana		
1.5.2. Izglītojošo pasākumu (lekciju, semināru, prezentāciju) īstenošana		
1.5.3. Pieredzes apmaiņas starp pašvaldībām pasākumu plānošana un ieviešana		
1.5.4. Publisko un skolu bibliotēku apgāde ar grāmatām un žurnāliem par klimata pārmaiņu un to radīto sekas mazināšanas paņēmieni tematiku		
1.5.5. Ārpusskolas/interesu pulciņu darbības veicināšana		
1.5.6. Sabiedrības pašorganizācijas un aktivitātes veicināšana		
1.5.7. Sabiedrības līdzdalības pasākumu (talkas, konkursi) organizēšana		
1.5.8. Sabiedrības iesaistīšana pašvaldības lēmumu pieņemšanas procesā		
1.5.9. Zaļā novada ideju popularizēšana		

1.6. Stratēģijas īstenošanas uzraudzība un vadība

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
1.6.1. Stratēģijas pasākumu īstenošanai nepieciešamo resursu izdalīšana	10 000	Par klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģijas īstenošanu atbildīgo personu skaits
1.6.1.1. Atbilstošo funkciju deleģēšana pašvaldības darbiniekiem (t.sk. Attīstības darba grupa, Būvvalde, Attīstības nodaļa piesaista finansējumu)		

2. Rīcības virziens „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana”

2.1. Enerģētikas sektors

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
2.1.1. Salacgrīvas novada energoapgādes attīstības plāna izstrāde Plāna sagatavošanas rezultātā tiks identificēts novada atjaunojamo energoresursu, ieskaitot zemes un jūras siltumu, potenciāls un perspektīvie energoapgādes objekti ar mērķi palielināt atjaunojamo energoresursu izmantošanas apjomu un efektivitāti	10 000	Izstrādāts un apstiprināts plāns
2.1.2. Atjaunojamo energoresursu izmantošana siltumapgādes sistēmās publiskajās un privātajās ēkās	1 000 000	Atjaunojamo energoresursu īpatsvars kopējā enerģijas bilanci
2.1.3. Esošās siltumapgādes sistēmas efektivitātes palielināšana:	250 000	Energopatēriņa samazinājums
2.1.3.1. Domes katlu māju un siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija:		
2.1.4. Salacgrīvas novada energoefektivitātes fonda izveide daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku siltumnoturības pasākumu ieviešanai (ārpus pašvaldības budžeta finansējuma piesaistei):	1 000 000	Energoefektivitātes fonda izveide
2.1.4.1. Pasākumu īstenošanai nepieciešamo finanšu resursu piesaiste		
2.1.5. Primāro energoresursu patēriņa samazināšana:	110 000	Energopatēriņa samazinājums
2.1.5.1. Energoefektivitātes pasākumu īstenošana pašvaldības īpašumā esošajās ēkās:		
2.1.5.2. Energoefektivitātes pasākumu īstenošana privātajos mājokļos		
2.1.6. Elektroenerģijas patēriņa samazināšana:	560 000	Energopatēriņa samazinājums
2.1.6.1. Ēku elektroinstalācijas sistēmu rekonstrukcija		

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

2.1.6.2. Ielu apgaismojuma rekonstrukcija		
---	--	--

2.2. Transporta sektors

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
2.2.1. Ceļu satiksmes drošības uzlabošana gājējiem un velosipēdistiem:	1 220 000	Atjaunoto ietvju un celiņu īpatsvars
2.2.1.1. Ietvju rekonstrukcija		
2.2.1.2. Gājēju celiņu izveide un labiekārtošana		
2.2.2. Ceļu satiksmes drošības uzlabošana autovadītājiem:	20 000 000	Tilta pār Salacu un Salacgrīvas apvadceļa izbūve
2.2.2.1. Autoceļu seguma kvalitātes paaugstināšana		
2.2.2.2. Tilta pār Salacu Salacgrīvā rekonstrukcija		
2.2.2.3. Salacgrīvas apvadceļa izbūve		
2.2.3. Velotransporta attīstības veicināšana:	50 000	Veloceliņu īpatsvars no kopējā autoceļu garuma
2.2.3.1. Velotransporta novietņu attīstības shēmas izstrāde un nepieciešamās infrastruktūras izbūve		
2.2.3.2. Veloceliņa Salacgrīva – Kuiviži būvniecības pabeigšana		
2.2.3.3. Jaunu velomaršrutu izstrāde		
2.2.4. Videi draudzīgu transportlīdzekļu (elektro- vai hibrīd-) izmantošana:	150 000	Videi draudzīgo transportlīdzekļu īpatsvars
2.2.4.1. Sabiedriskajā transportā		
2.2.4.2. Pašvaldības rīcībā esošajā autoparkā		
2.2.4.3. Videi draudzīgu transportlīdzekļu ekspluatācijai nepieciešamās infrastruktūras izbūve		

2.3. Rūpnieciskie procesi

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
2.3.1. Enerģijas resursu efektīvāka izmantošana	1 000 000	Energopatēriņa samazinājums
2.3.1.1. Energoefektivitātes pasākumu īstenošana a/s „Brīvais vilnis”		

2.4. Lauksaimniecības sektors

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
2.4.1. Biomasas izmantošanas veicināšana biogāzes ražošanā	4 000 000	Energoresursu, kas iegūti no biogāzes, īpatsvars kopējā enerģijas bilancē
2.4.1.1. Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana no biogāzes, izmantojot kūtsmēslus, zemnieku saimniecībās, kuras nodarbojas ar intensīvo lopkopību		
2.4.2. Labas lauksaimnieciskās prakses pielietošana lauksaimniecībā izmantojamo zemju uzturēšanā	25 000	Saimniecību skaits, kas izmanto labu lauksaimniecisko praksi
2.4.3. Bioloģiskās lauksaimniecības, tai skaitā vides veselības, saimniecību attīstība	5 000	Bioloģiskās lauksaimniecības saimniecību īpatsvars
2.4.3.1. Administratīvo šķēršļu likvidēšana, tirgus veicināšanas pasākumu īstenošana		

2.5. Atkritumu apsaimniekošanas sektors

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
2.5.1. Uz sadzīves atkritumu poligonu transportējamo atkritumu apjoma samazināšana	10 000	Kopējā atkritumu

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

2.5.1.1. Atkritumu samazināšanas un šķirošanas pasākumu īstenošana pašvaldības iestādēs		apjoma samazināšanās
2.5.2. Dalīto atkritumu savākšanas un pārstrādes attīstība		
2.5.2.1. Dalīto atkritumu savākšanas laukumu un atsevišķo konteineru pieejamības nodrošināšana	30 000	Dalīto atkritumu laukumu un konteineru skaits
2.5.2.2. Dalīto atkritumu pārstrādes komersantu piesaistīšana		
2.5.3. Bioloģiski noārdāmo atkritumu frakcijas izmantošana		
2.5.3.1. Bioloģiski noārdāmo atkritumu, tai skaitā notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu, izmantošana biogāzes ražošanā	10 000	Bioloģisko atkritumu apjoma samazināšanās
2.5.4. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība		
2.5.4.1. Nelegālo atkritumu izgāztuvju kontrole un teritorijas rekultivācija	25 000	Atkritumu apsaimniekošanas līgumu īpatsvars no kopējā mājāsaimniecību skaita
2.5.4.2. Atkritumu izvešanas līgumu kontrole juridiskajām un privātpersonām		

3. Rīcības virziens „Siltumnīcefekta gāzu piesaistes palielināšana”

3.1. Zemes izmantošanas struktūras izmaiņu optimizācija

Pasākums Uzdevums	Nepieciešamais finansējums (LVL)	Rezultatīvais rādītājs
3.1.1. Meža biotopu un bioloģiskās daudzveidības mežā saglabāšana	50 000	Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu teritoriju uzturēšana platību īpatsvars kopējā mežu bilancē
3.1.1.1. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu teritoriju uzturēšana		
3.1.2. Meža apsardzības pret ugunsgrēkiem nodrošināšana	5 000	Meža ugunsgrēku skaits un platības
3.1.2.1. Sadarbības modeļa (Valsts meža dienests, Valsts ugunsdzēsības un		

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

glābšanas dienests, Bruņotie spēki, pašvaldības resursi) pilnveidošana un ieviešana		
3.1.2.2. Pastiprināta I un II ugunsbīstamības klases meža teritoriju kontrole ugunsnedrošajā periodā		
3.1.3. Meža aizsardzības pret slimībām un kaitēkļiem nodrošināšana		
3.1.3.1. Meža aizsardzības profilakses pasākumu plānošana un īstenošana	10 000	Slimību un kaitēkļu skarto mežu platību īpatsvars kopējā mežu bilancē
3.1.4. Saimnieciski izmantojamo pārmitro mežu meliorācija	4 500 000	Meliorēto mežu platību īpatsvars kopējā mežu bilancē
3.1.5. Meža zemju platību palielināšana, ainaviski mazvērtīgās vietās		
3.1.5.1. Ar krūmiem un kokiem lauksaimniecībā izmantojamo zemju transformācija meža zemēs	100 000	Meža platību īpatsvars kopējā zemes bilancē
3.1.6. Ciršanas atlieku izmantošana enerģijas ražošanā		
3.1.6.1. Ciršanas atlieku dedzināšanas vai atstāšanas cirmās minimizēšana	10 000	Šķeldas izmantošanas īpatsvars kopējā energoresursu bilancē
3.1.7. Mežaudžu produktivitātes pasākumu īstenošana		
3.1.7.1. Atbilstošas kvalitātes sēkļu un stādu izmantošana meža atjaunošanā	20 000	Mākslīgās meža atjaunošanas īpatsvars
3.1.8. Ilgtspējīgas mezsaimniecības principu pielietošana mezsaimnieciskajos darbos		
3.1.8.1. Izcirsto platību atjaunošana nepieciešamajā apjomā un kvalitātē		
3.1.8.2. Izlases ciršu izmantošana	50 000	Meža atjaunošanas apjomi
3.1.8.3. Ciršanas apjoma optimizēšana, palielinot mazāk vērtīgo kokaudžu un krūmu ciršanu		Ciršanas veidi

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģija

3.1.9. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana	25 000	Bioloģiski vērtīgo zālāju īpatsvars kopējā zemes bilancē
3.1.9.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas „Randu pļavas” saglabāšana		
3.1.10. Bioloģiski vērtīgie zālāju uzturēšana		

4. Politikas īstenošanas uzraudzības mehānisms

Apstiprinot Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģiju, Salacgrīvas novada dome sadarbībā ar valsts pārvaldes institūcijām (Dabas aizsardzības pārvalde, Valsts meža dienests, u.c.), valsts uzņēmumiem (a/s Latvijas valsts meži, u.c.), biedrībām un nodibinājumiem, komercsabiedrībām un iedzīvotājiem pieejamo vietējo un nacionālo finanšu resursu ietvaros ir apņēmusies īstenot stratēģijā minētos pasākumus un sasniegt nosprausto mērķi – lokālā līmenī adaptēties klimata pārmaiņu radītajām sekām un iespēju robežās samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā arī palielināt oglekļa dioksīda piesaisti.

Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģijā nav minēti konkrēti pasākumu ieviešanas termiņi, kas nozīmē, ka tas ir dokuments, kura īstenošana ir atkarīga no ikgadējā novada domes budžeta, kā arī iesaistīto institūciju/sabiedrības finanšu kapacitātes un spējām piesaistīt papildus finansējumu.

Funkcijas par Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģijas pasākumu plānošanu. Finansējuma piesaisti un īstenošanu tiek deleģētas Salacgrīvas novada domes darbiniekiem, kuri pārstāv Attīstības darba grupu, Būvvaldi un Attīstības nodaļu. Salacgrīvas novada klimata pārmaiņu adaptācijas stratēģijas uzraudzību nodrošina Salacgrīvas novada dome.